עה: כיצד צולין פרק שביעי פסחים

תלמוד לומר ולקח וגו' משעת לקיחה בעינן דניהוי גחלים. ומ"מ אפילו לא כתיב ולקח אלא גחלי אש ידענן דניהוי גחלים כשעת לקיחה דלעולי לגיו לא איצטריך דשמעינן ליה מק"ו ומה לפני מלך כו' וע"כ מוקמינן ליה לשעת לקיחה וי"ל דולמי לא לריך קרא משום הכי אלא דאי אפשר לכתוב בע"א אלא ולקח:

יטול [1]על שפך הדשן ישרף אמרי ההוא מיבעי ליה לבדתניא ישרף אע"פ שאין שם דשן ישרף אע"פ שהצית האור ברובו רבינא אמר כרוך ותני [2]מכות אש אין לי אלא שנכוה באש ובגחלת נכוה ברמץ בסיד רותח ובגפסים רותח ובכל דבר הבא מחמת האור לאיתויי חמי האור מניין ת"ל מכוה מכוה ריבה רבא רמי מי אמר ר' גחלים איקרו אש ורמינהי גחלי יכול עוממות ת"ל אש אי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות [3](אלמא גחלים לא איקרי אש אמרי) והא גופא קשיא אמרת גחלי יכול עוממות אלמא לוחשות אש נינהו אימא סיפא אי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי אלמא אפילו לוחשות לאו אש נינהו ואמר רב ששת הכי קתני גחלי יכול בין עוממות בין לוחשות ת"ל אש אי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות מ"מ גחלים לא איקרי אש קשיא לרבי אמר אביי תריץ הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול רצה שלהבת יביא רצה גחלת יביא ת"ל גחלי הא כיצד מביא מן הלוחשות אמר [3]רבה רצה גחלת יביא רצה שלהבת יביא שלהבת בלא גחלת היכי משכחת לה כגון דשפייה למנא משחא ואתלי ביה נורא ההוא למה לי קרא למעוטי [3]השתא לפני מלך בשר ודם אין עושין כן לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה לא כל שכן אלא אמר רבא תריץ הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש אי אש יכול יביא מחצה גחלת ומחצה שלהבת אדעייל לגובאי הוי כוליה גחלת תלמוד לומר [3]ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח [4]משעת לקיחה ניהוי גחלים [5]איבעיא להו אוממות או עוממות אמר רבי יצחק [4]ארזים לא עממוהו בגן אלהים: **מתני'** [2]נגע בחרסו של תנור יקלוף את מקומו [2]נטף מרוטבו על החרם וחזר אליו יטול את מקומו [7]נטף מרוטבו על הסולת יקמוץ את מקומו [8]סכו בשמן תרומה אם חבורת כהנים יאכלו אם של ישראל אם חי הוא ידיחנו ואם צלי הוא יקלוף את החיצון [9]סכו בשמן של מעשר שני לא יעשנו דמים על בני חבורה [10](ו) פודין מעשר שני בירושלים: **גמ'** איתמר [11]חם לתוך חם דברי הכל אסור מיקרו אש וכי מטי התם ממזבח החיצון לפני ולפנים הוה ליה כולה גחלת דאילו לעולי הכי לא איצטריך מיעוטא דלפני מלך בשר ודם אין מכניסין אוד בשלהבתו מפני שמעלה עשן וכי איצטריך מיעוטא לשעת לקיחה איצטריך: **ת"ל כו'**. משעת לקיחה להוי גחלי אש ואין שלהבת משמע גחלי אש: **ארזים לא עממוהו**. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל אילנות ועל חירס מלך צור נאמר: **מתני' נגע בחרסו של תנור וכו'**. נגע הפסח בחרסו של תנור: **יקלוף**. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שנתבשל שם מחוש התנור ולא גלי אש הוא כדאמרן לעיל (ע"א) משום שנאמר[6] גלי אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו וחרס הדפנות גרוף ועומד הוא: **נטף**. בתנור מרוטב על החרס: **וחזר אליו**. שחזר שומן שנתמעט מן החרס ונבלע בפסח: **יטול את מקומו**. דלא סגי ליה בקליפה אלא בגמילה יפה יפה בעודי דשומן נבלע בתוכו הרבה ואותו שומן מבושל מן החרס (היה): **נטף מרוטבו על הסולת**. מפרש בגמ' (שם.) בסולת רותחת דמטוי רוטבו מחוש הסולת והוי גלי מחמת דבר אחר ואסור למיכליה לההוא רוטב שבתוך הסולת משום אל תאכלו מי אש גלי אש הילכך יקמוץ את מקומו ויברוף אותו קומץ כשאר קדשים פסולין: **אש מי ידיחנו**. דלא בגלי: **גלי**. בעי קליפה משום דבגלי: **אין מוכרין מעשר שני בירושלים**. ואפילו לאוכלו שם בקדושה דמי ירבה ממך הדרך ונתתה בכסף כתיב (דברים יד): **גמ' חם לתוך חם**. בשר רותח לתוך חלב רותח או אחד של איסור ואחד של היתר: אסור

עין משפט נר מצוה

מז א מי"י פ"ג מהל' תמידין הלכה ה ופי"ד מהל' עבודת יום"כ הלכה ח:
יז ב מי"י פ"ח מהל' ק"פ הלכה יא:
יח ג שם הלכה יב:
יט ד שם הלכה יג:
כ ה ו שם הלכה (יג) ת: ז (מי"י שם ופי"ב מהל' מעשר שני הלי ח):
כא ח (רב אלפס מולין פ"ח דף ט"א: ורא"ש שם סימן לד):

רבינו חננאל

רבינא מתרץ אליבא דרבי הכי מכות אש אין לי אלא שנכוה באש ובגחלת נכוה ברמץ כו' ש"מ גחלת אש היא. רבא רמי מי אמר רבי גחלת אש היא, והתניא ולקח מלא המחתה גחלי אש יכול שלהבת ת"ל גחלי אש הא כיצד כו'. מדקתני יכול שלהבת ת"ל גחלי אש מכלל דגחלים לאו אש נינהו. ושנינן הכי קתני גחלי יכול עוממות ולא לוחשות ת"ל אש מכלל שהגחלים הלוחשות הן אש. שלהבת בלא גחלת כבר פירשנוהו למעלה. ואסיקנא גחלים עוממות מלשון ארזים לא עממוהו, איכה יועם וזהב. נגע בשר הפסח בחרסו של תנור, נצלה מן החרס ולא מן האש, לפיכך יקלף אותו מקום. איתמר חם לתוך חם כגון בשר חם בחלב חם דברי הכל אסור.

מסורת הש"ס

א) ר"מ מ"ז, ב) [גרלה דל"ל רבא], ג) [שבת עד: יומא מז.], ד) ברכות נג: [ע"ש] שבת מז: [ע"ש], ה) [שבת יב].

תורה אור השלם

1. והוצאתי את כל הפר אל מחוץ למחנה אל מקום טהור אל שפך הדשן ושרף אותו על עצים באש על שפך הדשן ישרף:
ויקרא ד יב
2. או כשר כי יהיה בערו מכות אש והיתה מחיות המכה בהרת לבנה אדמדמת או לבנה:
ויקרא יג כד
3. ולקח מלא המחתה גחלי אש מעל המזבח מלפני יי ומלא חפניו קטרת סמים דקה והביא מבית לפרכת:
ויקרא טז יב
4. ארזים לא עממוהו בגן אלהים ברושים לא דמו אל סעפותיו וערמנים לא היו כפארותיו כל עץ בגן אלהים לא דמה אליו ביופיו: יחזקאל לא ח

הגהות הב"ח

(א) גמרא על בני מכוהה (שלקו פודין) תא"מ וי"ב ס"א שאין מוכרין:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה ואם צלי. דסתוך שהוא רך. עי' חולין לו: תוס' ד"ה אבל נגלה:

מוסף רש"י

ארזים לא עממוהו. לא התפיטו מראיתו להיות הפ נאים ממנו (שבת עז:).

---

[1] על שפך הדשן ישרף. סיפא דההוא קרא דכתב בהו בחטא הוא: אע"פ שאין שם דשן. דלא תימא אדשן קפיד רחמנא לשורפו על מקום שהיו מוציאין שם דשנו של מזבח החיצון דכתיב (ויקרא ו) והוציא את הדשן אל ממון למחנה ואם ניטל הדשן משם לא ישרפנו שם קמ"ל ישרף מכל מקום: אע"פ שהוא אחוז כרוכו. יתעסקו בו עד שתגמר שריפה: רבינא אמר. הא דפרכת לעיל (ע"א) לר' מדאיצטריך מכוה מכוה לרבויי גחלת לא תיקשי דמתני' משכשתא היא וגחלת לאו מריבויא דמכוה אתא לתנא אלא ממשמעותא דאש וכריך ומני גחלת בהדי אש במשמעות דריסא אין לי אלא אש וגחלת כו' וריבויא דמכוה מכוה לרמץ וסיד ואתא: גחלי. ולקח מלא המחתה גחלי אש וגו' (ויקרא טז). ואם נאמר גחלי ולא נאמר אש יכול גחלים עוממות כבויות אבל לא לוחשות כועדות דהנך לאו גחלים הוא אמאי אלא אש דתלמוד לומר אש כתב גחלי להביא את הלוחשות. אי נאמר אש ולא נאמר גחלי יכול שלהבת ולא גחלים לוחשות דלאו אש אמאי נינהו תלמוד לומר גחלי אש כי כתבינהו לתרוייהו משמע גחלים שיש להן אש: הא גופא קשיא אמרת גחלי יכול עוממות. ולא לוחשות מדלא משמע ליה לוחשות מבלל דלוחשות לאו גחלים איקרו ומאי מיקרו ע"כ אש והדר תני אש שלהבת משמע ולא לוחשות: ואמר רב ששת גרסינן: יכול כין עוממות כין לוחשות. איזה שילה דתרוייהו גחלי מיקרו ת"ל אש כתב גחלי לאפוקי עוממות: ואי אש. בלא גחלי יכול שלהבת דודאי אש אמאי אין גחלים לוחשות במשמע תלמוד לומר גחלי אש להכי כתב תרוייהו: מכל מקום לרבי קשיא. דמדאיצטריך גחלי שמע מינה אש אמאי אין גחלת במשמע: אמר אביי תריץ הכי גחלי יכול עוממות ולא לוחשות. ולוחשות לאו גחלי נינהו אלא אש תלמוד לומר אש דהיינו לוחשות אבל בסיפא לא תימא אי אש יכול שלהבת ולא גחלת אלא אי אש יכול רצה גחלים לוחשות ותרוייהו אש שלהבת מיקרו ת"ל גחלי אש למעוטי שלהבת גרידתא: מחצה גחלת ומחצה שלהבת. כגון אוד שהוצת האור ברובו יעול ממזבח החיצון דבין גחלת ובין שלהבת

---

[2] נגע בחרסו. דלפני ולפנים הוה ליה כולה גחלת דאילו לעולי הכי לא איצטריך מלך בשר ודם אין מכניסין אוד בשלהבתו מפני שמעלה עשן וכי איצטריך מיעוטא לשעת לקיחה איצטריך: ת"ל כו'. משעת לקיחה להוי גחלי אש ואין שלהבת משמע גחלי אש: ארזים לא עממוהו. לא הכהו את מראיתו לפי שהיה נאה מכל אילנות ועל חירס מלך צור נאמר: מתני' נגע בחרסו של תנור וכו'. נגע הפסח בחרסו של תנור: יקלוף. מן הפסח מקום שנגע בתנור כדמפרש בגמ' שנתבשל שם מחוש התנור ולא גלי אש הוא כדאמרן לעיל (ע"א) משום שנאמר[6] גלי אש שני פעמים למעוטי תנור שגרפו וחרס הדפנות גרוף ועומד הוא: נטף. בתנור מרוטב על החרס: וחזר אליו. שחזר שומן שנתמעט מן החרס ונבלע בפסח: יטול את מקומו. דלא סגי ליה בקליפה אלא בגמילה יפה יפה בעודי דשומן נבלע בתוכו הרבה ואותו שומן מבושל מן החרס (היה): נטף מרוטבו על הסולת. מפרש בגמ' (שם.) בסולת רותחת דמטוי רוטבו מחוש הסולת והוי גלי מחמת דבר אחר ואסור למיכליה לההוא רוטב שבתוך הסולת משום אל תאכלו מי אש גלי אש הילכך יקמוץ את מקומו ויברוף אותו קומץ כשאר קדשים פסולין: אש מי ידיחנו. דלא בגלי: גלי. בעי קליפה משום דבגלי: אין מוכרין מעשר שני בירושלים. ואפילו לאוכלו שם בקדושה דמי ירבה ממך הדרך ונתתה בכסף כתיב (דברים יד): גמ' חם לתוך חם. בשר רותח לתוך חלב רותח או אחד של איסור ואחד של היתר: אסור

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com